

Guia docent

210334 - SAC - Seminari Arquitectes de Capçalera. Eines Col·laboratives

Última modificació: 11/07/2024

Unitat responsable: Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona
Unitat que imparteix: 735 - PA - Departament de Projectes Arquitectònics.
Titulació: GRAU EN ESTUDIS D'ARQUITECTURA (Pla 2014). (Assignatura optativa).
Curs: 2024   **Crèdits ECTS:** 3.0   **Idiomes:** Català, Castellà

PROFESSORAT

Professorat responsable: RAUL PERE AVILLA ROYO
Altres: Segon quadrimestre:
RAUL PERE AVILLA ROYO - AC

REQUISITS

Haver superat Projectes V i VI. És obligatori matricular-se al seminari simultàniament al Taller temàtic vinculat (Taller Temàtic Arquitectes de Capçalera).
Es recomana cursar o haver cursat l'optativa "Urban Notes".
Es recomana assistir al Simposi "Ciudad e Infancias" que tindrà lloc el 12 de novembre a l'ETSAB.

METODOLOGIES DOCENTS

Activitats presencials:
Classe expositiva participativa: 0,8 hores/setmana
Estudi de casos: 0,6 hores/setmana
Seminari/Tallers: 0,6 hores/setmana
Activitats no presencials:
Treball autònom: 35 hores/semestre

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

L'objectiu principal dels Seminari és reforçar, mitjançant diverses activitats i tasques dels estudiants, els continguts teòrics que formen la base del Taller Temàtic. El propòsit és nodrir a l'estudiant d'eines argumentals i instrumentals que li serveixin per poder treballar amb més seguretat i amb un profund raonament crític el projecte que desenvolupa al taller. Funcionarà com a fòrum de debat sobre els continguts clau i sobre experiències reals reflectides en els casos d'estudi.

Per a desenvolupar l'activitat, es plantegen temes bàsics amb base bibliogràfica. Cada temàtica comptarà amb una introducció teòrica molt breu per part del professor, a partir de la que els estudiants buscaran informació amb casos d'estudi que hauran d'aportar a l'aula degudament valorats, on es presentarà de manera concisa i breu, i sobre els que s'encetaran els diferents debats oberts i la seva valoració crítica.

L'habitatge és el lloc de la primera socialització i és també el lloc a on es desenvolupen les primeres relacions humanes, és un lloc de jocs i de cures. Els espais no son neutres, per tant la manera en que els articulem, organitzem i jerarquitzem marquen el desenvolupament de les relacions humanes i a les mateixes persones que els hi habiten. Treballarem la casa, l'habitatge de manera amplia entenen que aquest s'estén cap a la ciutat, focalitzant-nos en la importància dels espais intermedis i els espais educatius. Cal tenir en compte a les persones a les seves diversitats, i en aquest sentit la infantesa i la joventut mereix reflexions adients i singulars. Al seminari entendrem quines arquitectures i arquitectes han respost i com a aquestes necessitats, observarem les realitats properes i específiques per rebel·lar necessitats. De les idees de Maria Montessori a Francesco Tonucci, donant prioritat als nens i nenes i les seves capacitats. Arquitectes com Julia Morgan, Jakoba Mulder i Aldo i Annie van Eyck, que han posat als seus projectes el protagonisme en les persones habitants, especialment nens i nenes, entre d'altres exemples.

HORES TOTALS DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores aprenentatge autònom	45,0	60.00
Hores grup gran	30,0	40.00

Dedicació total: 75 h

CONTINGUTS

títol català

Descripció:

L'objectiu principal dels Seminari és reforçar, mitjançant diverses activitats i tasques dels estudiants, els continguts teòrics que formen la base del Taller Temàtic. El propòsit és nodrir a l'estudiant d'eines argumentals i instrumentals que li serveixin per poder treballar amb més seguretat i amb un profund raonament crític el projecte que desenvolupa al taller. Funcionarà com a fòrum de debat sobre els continguts clau i sobre experiències reals reflectides en els casos d'estudi.

Per a desenvolupar l'activitat, es plantegen temes bàsics amb base bibliogràfica. Cada temàtica comptarà amb una introducció teòrica molt breu per part del professor, a partir de la que els estudiants buscaran informació amb casos d'estudi que hauran d'aportar a l'aula degudament valorats, on es presentarà de manera concisa i breu, i sobre els que s'encetaran els diferents debats oberts i la seva valoració crítica.

L'habitatge és el lloc de la primera socialització i és també el lloc a on es desenvolupen les primeres relacions humanes, és un lloc de jocs i de cures. Els espais no son neutres, per tant la manera en que els articulem, organitzem i jerarquitzem marquen el desenvolupament de les relacions humanes i a les mateixes persones que els hi habiten. Treballarem la casa, l'habitatge de manera amplia entenen que aquest s'estén cap a la ciutat, focalitzant-nos en la importància dels espais intermedis i els espais educatius. Cal tenir en compte a les persones a les seves diversitats, i en aquest sentit la infantesa i la joventut mereix reflexions adients i singulars. Al seminari entendrem quines arquitectures i arquitectes han respost i com a aquestes necessitats, observarem les realitats properes i específiques per rebel·lar necessitats. De les idees de Maria Montessori a Francesco Tonucci, donant prioritat als nens i nenes i les seves capacitats. Arquitectes com Julia Morgan, Jakoba Mulder i Aldo i Annie van Eyck, que han posat als seus projectes el protagonisme en les persones habitants, especialment nens i nenes, entre d'altres exemples.

Objectius específics:

En acabar el curs l'estudiantat haurà de ser capaç de demostrar les següents competències:

- pensament crític sobre les teories arquitectòniques presentades als seminaris. Capacitat d'argumentació i contrargumentació.
- interpretació crítica dels impactes tangibles i intangibles de les formes construïdes, amb especial èmfasi en les condicions socials que en deriven. Ser capaç d'explicar-les amb el dibuix com a eina arquitectònica.
- anàlisis dels processos projectuals que generen, i que son desencadenats per, un determinat projecte.
- capacitat d'una mirada interseccional i intergeneracional sobre la ciutat, les seves problemàtiques, i contradiccions.
- identificar i analitzar la dimensió política de l'espai urbà.

Activitats vinculades:

Classes teòriques de seminari, amb lectures complementàries, i sessions de debat.

Ponències de professionals convidats/des, amb perspectiva interdisciplinària.

Dedicació: 75h

Grup gran/Teoria: 30h

Aprenentatge autònom: 45h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Participació al seminari (25% avaluació continuada) (25% avaluació final)

Treballs i exercicis individuals (75% avaluació continuada) (75% avaluació final)

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Avilla Royo, Raúl, autor. Herramientas colaborativas para arquitecturas de cabecera. Mexico, 2023. ISBN 9786078880140.
- Bilbao, Ibon; Figuerola, Caterina. Gestar habitar : estrategias para la vivienda social en Barcelona. Barcelona: Actar, 2023. ISBN 9788491564973.
- Jacobs, Jane. Muerte y vida de las grandes ciudades. 1a ed.. Madrid: Capitán Swing, 2011. ISBN 8429708634.
- Harvey, David. Ciudades rebeldes: del derecho de la ciudad a la revolución urbana [en línea]. Madrid: Akal, 2013 [Consulta: 15/07/2024]. Disponible a : <https://web-p-ebsohost-com.recursos.biblioteca.upc.edu/ehost/ebookviewer/ebook?sid=3fe56344-52a7-487f-8f7a-25e4f33ee787%40redis&vid=0&format=EK>. ISBN 9788446037996.
- Lefebvre, Henri. El derecho a la ciudad. 1a ed.. Madrid: Capitán Swing, 1969.
- Sennett, Richard. Juntos: rituales, placeres y política de cooperación. Barcelona: Anagrama, 2012. ISBN 9788433963482.
- Delgado, Manuel. El Espacio Público Como Ideología. Madrid: Catarata, 2015. ISBN 9788483199749.
- Hayden, Dolores. La gran revolución doméstica. Una historia de los proyectos feministas para hogares, barrios y ciudades estadounidenses. Barcelona: Puente Editores, 2023. ISBN 9788412525878.
- Landlab, Paisaje Transversal. Urbanismo regenerativo. Santander: Actar, 2023. ISBN 9781638401025.
- Livingston, Rodolfo. Cirugía de las Casas. Buenos Aires: Nobuko, 1992.
- Marcuse, Peter; Madden, David. En defensa de la vivienda. Madrid: Capitán Swing, 2016. ISBN 9788494886171.
- Mogollón García, Irati; Fernández Cubero, Ana. Arquitecturas del cuidado. Hacia un envejecimiento activista. Barcelona: Icaria, 2019. ISBN 9788498889284.
- Till, Jeremy. Architecture Depends.. Cambridge: MIT Press, 2013. ISBN 9780262012539.